

CENTAR ZA AKTIVIZAM VRANJE

Projekat:

Informisanost povratnika po sporazumu o readmisiji o negativnim posledicama zloupotrebe bezviznog režima



"DA" za legalnu migraciju
"NE" za azil

O NAMA

Centar za aktivizam Vranje je nevladina organizacija osnovana u martu 2014. godine u Vranju. Oko Centra su okupljeni aktivisti koji za primarni cilj imaju aktivizam na teritoriji Pčinjskog okruga s obzirom na specifičnost geografskog, ekonomskog, socijalnog i etničkog položaja ovog dela naše zemlje.

Centar za aktivizam Vranje bio je aktivan kao neformalna grupa građana par godina pre nego što će zvanično biti registrovan. Grupa građana uglavnom zaposlenih u Gradskoj upravi, novinari, diplomirani politikolozi, studenti pravnog fakulteta i srednjoškolci okupili su se oko zajedničke ideje, aktivizam i inicijativa mogu mnoge stvari da promene i učine ih pravednijim, boljim i ispravnijim.

Ciljevi Udruženja su: unapređivanje zaštite ljudskih prava, edukacija građana, a posebno dece i mladih o značaju izgradnje građanskog društva, organizovanje aktivnosti vezanih za socijalna ljudska prava, briga o omladinskoj politici i pravima dece i omladine, čuvanja i zaštite životne sredine, organizovanje aktivnosti na rehabilitaciji ugroženih područja, prava žena, pravo na zdravlje, radno pravo građana i građanki, prava LGBT, prava nacionalnih manjina, prava na međuversku različitost, kao i javno zalaganje za promenu navika u pogledu korišćenja i čuvanja prirodnih resursa i u pogledu postupanja sa otpadnim materijalima.

Centar za aktivizam je u kratkom periodu svog postojanja sproveo oko 10 projekata i aktivno učestvovao u svim procesima u regionu. Svoje projekte implementuje u opštinama Bujanovac, Vranje, Vranjska Banja i Surdulica.

O PROJEKTU

Nizak nivo obrazovanosti stanovništva, prioritetno iz romske nacionalne zajednice, u opštinama na jugu Srbije i veoma loša informisanost prouzrokovala su da veliki broj stanovništva u bezviznom režimu vidi mogućnost rešenja materijalne situacije kroz eventualno zaposlenje u zemljama Evropske unije ili traženje azila i ostale zloupotrebe bezviznog režima. Veliki broj registrovanih građana iz opština Pčinjskog okruga, koji su u dosadašnjem periodu tražili azil, može se objasniti familijarnim vezama u zemljama od kojih se traži azil ali i nekadašnjim liberalnijim pristupom prilikom davanja azila od strane istih zemalja. Imajući u vidu da su zemlje EU skratile proceduru odlučivanja na ovaj korak se odlučuje sve manje građana, ali su prisutne druge zloupotrebe bezviznog režima. Ovakve migracije remete postojeći poredak u opštinama (nagla prodaja imovine, ispis dece iz škola, migracija).

Projekat doprinosi sprečavanju zloupotreba bezviznog režima stanovništva i masovnom iseljavanju sa teritorija opština na jugu Srbije, prioritetno iz romske nacionalne zajednice, kroz njihovu edukaciju o značenju azila, informisanost o uslovima i posledicama kao i širi kontekst vezan za viznu liberalizaciju.

Ispunjavavanjem planiranih zadataka i ostvarivanjem rezultata, stvara se klima saradnje i razumevanja svih etničkih zajednica koje žive u opštinama na jugu Srbije.

Takođe, smanjuje se mogućnost ozbiljnijeg ugrožavanja napora Srbije za uspostavljanjem dobrih biletaralnih odnosa sa državama članicama EU i procesa integracija u EU, na kome se radi od 2000.godine.

O PROJEKTU

Ciljevi projekta su:

- Upoznavanje građana opština na jugu Srbije sa pravima i obavezama koje vizna liberalizacija nosi sa sobom, prioritetno iz romske nacionalne zajednice.
- Bolja i adekvatnija informisanost građana/ki iz opština na jugu Srbije (prioritetno iz romske nacionalne zajednice) o uslovima dobijanja azila, posledicama zloupotrebe bezviznog režima
- Jačanje kapaciteta nevladinih organizacija koje će biti pozvane u realizaciju ovog projekta i kreiranje partnerstva sa međunarodnim organizacijama

Primarna ciljna grupa projekta:

- Građani/ke opština na jugu Srbije, primarno povratnici po sporazumu o readmisiji iz romske nacionalne zajednice, koji su tražili ili planiraju da traže azil ili na drugi način zloupotrebjavaju bezvizni režim sa EU
- Povratnici po sporazumu o readmisiji iz opština na jugu Srbije, kao i drugi građani/ke koji se nalaze u lošoj ekonomskoj situaciji zbog čega postoji opravdana sumnja da će zloupotребiti politiku bezviznog režima.

Sekundarna ciljna grupa:

- Lokalne vlasti opština na jugu Srbije,
- Organizacije civilnog društva

"DA" za legalnu migraciju "NE" za azil

Brošuru pripremio Centar za aktivizam Vranje u okviru projekta „Informisanost povratnika po Sporazumu o readmisiji o negativnim posledicama zloupotrebe bezviznog režima“ uz finansijsku podršku Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije

Ova brošura će vam pomoći da se bolje informišete o pravima i obavezama prilikom traženja azila u zemljama EU i Švajcarske, kao i o mogućnostima legalne migracije koja je uvek ispravnija i bolja odluka ukoliko odlučite da napustite svoju državu iz nekog razloga.

Republika Srbija je u decembra 2009. godine, posle 17 godina čekanja, uspela da obezbedi svojim građanima da slobodno putuju u 29 zemalja šengenskog sporazuma ili u zemlje koje ga priznaju. Bezvizni režim pored prava da slobodno i bez viza putujemo na teritoriji članica zemalja EU, donosi i brojne obaveze i odgovornosti.



10 PRAVILA ZA UPOTREBU BEZVIZNOG REŽIMA

Šta omogućava bezvizni režim?

Bezvizni režim omogućava građanima, koji poseduju nove biometrijske pasoše, da slobodno putuju u zemlje Šengen zone. Putovanje se odnosi na kraće posete (poslovne ili turističke) u trajanju do 90 dana.

Koliko dugo putnik može ostati u Šengen zoni?

Osobe sa biometrijskim pasošima mogu ostati u zemljama šengenskog prostora najviše 90 dana, u periodu od 6 meseci. Taj boravak se može iskoristiti u celini ili za nekoliko kraćih putovanja. Po isteku 6 meseci od dana prvog ulaska u Šengen zonu, počinje da se računa sledeći period od 180 dana u kome ponovo možete koristiti pravo na posetu do 90 dana.

U koje zemlje se može putovati bez viza?

Bez viza se može putovati u sve zemlje EU, sem u Veliku Britaniju i Irsku, koje su van šengenskog prostora. Vize nisu potrebne ni za Švajcarsku, Island i Norvešku koje nisu članice Unije, ali su priključene šengen zoni. Podsećamo da vize nisu potrebne ni za putovanja u Bugarsku, Rumuniju i kao ni za Kipar. Iako ove tri članice Unije još nisu deo šengenskog prostora one primenjuju odluke EU. Vize takođe neće biti potrebne ni za Lihtenštajn.

Šta ne omogućava bezvizni režim?

Bezvizni režim važi samo za putovanja. On ne daje pravo građanima da duže od 90 borave u šengenskom prostoru. Bezvizni režim nije ulaznica za azil niti za radna mesta u Evropi. Rad i boravak u zemljama šengen zone, bez odgovarajuće nacionalne dozvole (boravišne i radne), je protivzakonit. Ukoliko nameravate da zbog posla ili studija ostanete duže u pomenutim zemljama to pravo morate regulisati u ambasadama ili konzulatima tih zemalja.

10 PRAVILA ZA UPOTREBU BEZVIZNOG REŽIMA

Koje su kazne za zloupotrebu bezviznog režima?

Osoba koja zbog lažnog azila ili rada na crno zloupotrebi bezvizni režim dobija zabranu ulaska na teritoriju zemalja Šengena, u trajanju od 5 do 10 godina. Zemlja kod koje se primete nepravilnosti u sprovođenju bezviznog režima, što podrazumeva veliki priliv azilanata ili nezakonitih migranata iz te zemlje, može biti vraćena na vizni režim.

Ukoliko ne posedujete biometrijski pasoš

Građani koji još ne poseduju biometrijske pasoše neće moći slobodno da putuju u šengenski prostor. Nosioци starih pasoša, do dobijanja novih biometrijskih, moraće da i dalje traže vize od nadležnih predstavništava zemlje u koju žele da putuju.

Biometrijski pasoš i šta još?

Iako za bezvizno putovanje, pored biometrijskih pasoša, ne postoje drugi finansijski i administrativni zahtevi, može se dogoditi da se na ulasku u šengenski prostor od putnika, na uvid, zatraži dokaz o sredstvima za putovanje i izdržavanje tokom putovanja, zatim adresa boravka u Šengen zoni ili rezervacija hotela, eventualna povratna karta i zdravstveno osiguranje. Takođe, da bi osoba ušla u Šengen zonu za njom ne sme biti izdata poternica ili upozorenje o neodobravanju ulaska.

Ako idete kolima

Ukoliko u zemlje šengenskog prostora ulazite sopstvenim vozilom ne zaboravite da morate posedovati i važeću međunarodnu vozačku dozvolu i međunarodno osiguranje za vaše vozilo, tzv „zeleni karton“. Napomena: Od 1. januara 2012. vozači iz Srbije će u države EU moći da putuju bez „zelenog kartona“, biće dovoljna registraciona nalepnica koja se dobija uz nove tablice.

U hitnom slučaju

Ukoliko vam na putovanju hitno zatreba pomoć policije, lekara ili vatrogasaca na raspolaganju vam je jedinstveni broj za hitne slučajeve 112, koji važi u svim zemljama Evropske unije

Zašto NE azil

UPAMTITE DOBRO:

Svako kome je azil u Nemačkoj odbijen, dobija zabranu ponovnog ulaska u zemlje Šengena.

Nagli i kontinuirani rast broja zahteva za azil državljana Srbije u zemljama prostora Šengena nakon vizne liberalizacije doveo je u pitanje postojanje bezvизnog režima u Republici Srbiji.

Uvrštavanjem Republike Srbije na listu takozvanih bezbednih zemalja, pitanje readmisije je poslednjih godina dobilo na političkom značaju. Istovremeno, Republika Srbija se nalazi na prvom mestu na listi zemalja porekla tražilaca azila u Zapadnoj Evropi.

Građani Republike Srbije bez obzira kojoj etničkoj ili verskoj grupi pripadaju imaju status građana koji dolaze iz zemalja "sigurnog porekla" i samim tim oni NEMAJU pravo na azil, niti će im azil biti odobren. To znači da u tim zemljama nema ni političkog progona ni političkog mučenja, pa samim tim ni uslova za sticanje azila, ali se njihovi zahtevi mogu pojedinačno proveravati. Srbija se već dugo nalazi na toj listi, kao i Bosna i Makedonija, a od skoro su i Kosovo, Albanija i Crna Gora.

Podnošenje zahteva za azil, motivisano pre svega ekonomskim razlozima, tumači se kao zloupotreba sistema azila. Za razliku od ratnih devedesetih godina prošlog veka više ne postoje razlozi zbog kojih bi države članice EU državljanima Srbije masovno pružale utočište tako da ti zahtevi uglavnom bivaju odbijeni kao neosnovani, a tražioci azila bivaju vraćeni u Srbiju.

U najvećem broju slučajeva ljudi koji traže azil su Romi i Albanci s juga Srbije. U toku je i povratak ljudi kojima je ukinuta privremena zaštita dodeljena u cilju njihovog humanitarnog zbrinjavanja tokom sukoba na prostoru bivše Jugoslavije.

Zašto NE azil

S obzirom da veliki broj onih koji traže neosnovani azil dolaze iz Srbije ovaj fenomen neosnovanih zahteva za azil državljana Srbije u državama EU bi potencijalno mogao da uspori dinamiku procesa pristupanja Srbije EU.

Naime, u januaru 2014. godine je stupila na snagu izmenjena uredba EU koja navodi države prema kojima EU primenjuje vizni i bezvizni režim i ujedno definiše situacije u kojima je moguće privremeno suspendovati bezvizni režim prema državi koja se nalazi na „beloj“ Šengen listi.

Jedna od predviđenih situacija za ponovno uvođenje viza propisanih ovom uredbom je situacija kada jedna ili više država članica primeti znatan porast neosnovanih zahteva za azil državljana države na koju se primenjuje bezvizni režim. Što znači da ako nastavimo sa traženjem „lažnog“ azila ne samo da azil neće biti odobren, nego ćemo izgubiti i pravo na bezvizni režim i ponovo ćemo morati u svakoj zemlji ponaosob da tražimo dozvolu za ulazak, tj. vizu, koja se ako se sećate nije dobijala ni malo jednostavno i lako.

Države koje imaju najveći problem sa tražiocima azila sa naših prostora su Nemačka i Švedska.

Nemačka je donela paket zakonskih mera, za koje se kaže da predstavljaju pooštrenje uslova za sticanje azila, predviđa, takođe, intenzivno proterivanje odbijenih azilanata u zemlje svog porekla, što se, odnosi, pre svega na Balkance koji dolaze iz takozvanih zemalja sigurnog porekla.

Predviđaju brzo deportovanje odbijenih azilanata, bez prethodnog najavljivanja, kako se oni, u međuvremenu, ne bi mogli sakriti od nadležnih organa.



Zašto NE azil

Proterivanje odbijenih azilanata se u buduću može odložiti za najviše tri, umesto dosadašnjih šest meseci i onima, koji moraju da napuste zemlju, a nisu to u predviđenom roku učinili, biće ograničena pomoć. Ako izbeglica dolazi iz zemlje koja je označena kao sigurna, o njegovoj molbi za azil biće odlučeno u roku od jedne nedelje. Rok za žalbu sedam dana, ukoliko se izbeglici u takvom specijalnom centru odbije molba za azil, on može na takvu odluku da uloži žalbu. To se međutim mora desiti vrlo brzo – u roku od sedam dana. Više se tražiocima azila ne daje novac, već higijenski paketi i slično.

Svaki lekarski nalaz neće štititi od progona. Odbijeni tražioci azila su sa lekarskim nalazom mogli da odlože prisilan povratak. Sada to neće biti tako jednostavno, jer azilant mora da priloži tzv. „kvalifikovanu lekarsku potvrdu“.

Švedska je druga zemlja po redu u kojoj ljudi iz Srbije najšćešće žele da borave i traže azil. Iako je poznata po svojoj dobroj socijalnoj politici i izdvajanju značajnih sredstava kao pomoć za razne socijalne kategorije, zbog velikog broja neosnovanog azila i porasta broja azilanata Švedska se takođe odlučila na neke restriktivne mere koje sa sobom nose i određene kazne za lica koja zloupotrebljavaju bezvizni režim.

Direktiva EU podrazumeva da se svima kojima se odbije zahtev za azil u Švedskoj posle 1. maja 2012. godine, izriče zabrana ulaska u zemlju šengenskog područja u trajanju od jedne do pet godina.

Švedska je od 1. maja 2012. godine počela sa primenom direktive Evropske unije o vraćanju azilanata koja podrazumeva da se svima kojima je odbijen zahtev za azil i onima koji su podneli zahtev za boravišnu dozvolu zabranjuje ulazak u zemlju šengenskog područja od jedne do pet godina.

Odbijena lica će u roku od dve nedelje morati da napuste šengen zonu, a ona koja dobiju nalog o izbacivanju, u roku od četiri nedelje, od datuma stupanja odluke na snagu.

Zašto NE azil

Vlada **Austrije** izmenila je zakon o azilu i uvela "azil na određeno vreme".

Prema ovom pooštrenom zakonu osobe kojima je u njihovoj zemlji ugrožena egzistencija dobiće utočište u Austriji na rok od tri godine, a posle tog vremena ponovo će se proveravati postojanje razloga za pružanje azila. Ukoliko bude ustanovljeno da oni i dalje postoje, status azilanta će biti dodeljen na neograničeno vreme, ako oni više ne budu postojali azilant će se vraćati u zemlju porekla.

Osnova za odlučivanje biće ekspertiza Ministarstva unutrašnjih poslova.

Pooštrena je i odredba zakona o spajanju porodice, pa će osobe koje ne uživaju izbjeglički status, nego samo zaštitu od protjerivanja, moći članove porodice u Austriju da dovedu tek posle tri godine boravka i to samo u slučaju osigurane materijalne egzistencije. Do sada je taj rok bio godinu dana.



Austrija, koja je 2015. bila treća u EU po broju zahteva za azil gledano prema broju stanovnika posle Mađarske i Švedske, više nije "u obavezi" da prihvata sve zahteve.

Ilegalni migranti koji budu zatečeni u zemlji biće odvedeni do granice i da će tražioci azila čiji zahtev bude odbijen biti vraćeni u zemlju iz koje su ušli u Austriju

Zašto NE azil

Odluke u slučajevima traženja azila u **Italiji** donosi Središnja komisija za priznavanje izbegličkog statusa..

U uobičajenim postupcima tražiocu azila dodjeljuje se privremena boravišna dozvola koja vredi tri meseca i može se produžavati do odluke Komisije. Tražiocima azila nije dopušteno da rade.

Ukoliko je zahtev odbijen, trazioc azila dobija nalog za napuštanje zemlje, prema kojem mora napustiti Italiju za 15 dana, osim u slučajevima kada se u odluci navodi da napuštanje mora nastupiti odmah. Ipak, moguće je podneti žalbu.

Besplatna pravna pomoć pruža se samo onim tražiocima azila koji nemaju vlastitih finansijskih sredstava, a koji se žele žaliti protiv negativne odluke Središnje komisije.

Status azilanta i supsidijarna zaštita u **Francuskoj**:

radi se o jednom te istom postupku tokom kojeg će Vaš zahtev za azil biti razmatran prvo u okviru statusa azilanta, a u slučaju odbijanja tog statusa, u okviru supsidijarne zaštite.

Po završetku razmatranja Vašeg zahteva za azil, OFPRA će se izjasniti o tome odnosi li se Vaš slučaj na predmet statusa azilanta, supsidijarne zaštite ili na nijedan od tih dva oblika zaštite. U slučaju odbijanja, možete podneti žalbu Državnom sudu za pravno na azil (CNDA).

OFPRA i CNDA mogu Vam odbiti status azilanta i supsidijarnu zaštitu ukoliko ocene da imate pristup ostvarivanju zaštite na delu teritorija Vaše države.

Primenom Uredbe iz Dablina, zahtev za azil možete podneti samo u jednoj državi članici Evropske Unije.

DA za legalnu migraciju

Onaj ko može da dokaže da ima radni ugovor ili ugovor o obrazovanju u skladu sa tarifnim standardima zemlje, sme raditi ili se obrazovati" – kažu u Nemačkoj vladi.

Kada su u pitanju visoko kvalifikovani radnici, uslovi za njihov prijem propisani su u Direktivi o visoko kvalifikovanim radnicima (koja podrazumeva davanje "plave karte" za boravak i rad). Direktiva se odnosi na radnike sa visokoškolskom kvalifikacijom (tri godine studija) ili radnike koje imaju pet godina profesionalnog iskustva. Kao preduslov za njihov prijem neophodno je: posедovanje važećeg ugovora o radu ili obavezujuća ponuda za posao od najmanje godinu dana, važeća putna isprava, zdravstveno osiguranje, da radnik ne predstavlja pretnju za javni red i mir i da je ispunjen uslov o minimalnom pragu zarade (najmanje 1,5 prosečna bruto godišnja zarada u državi članici).

Period važenja plave karte je između jedne i četiri godine, sa jasno propisanim ograničenjem da je u periodu od prve dve godine pristup tržištu rada ograničen samo na zemlju članicu koja je izdala „plavu kartu“, a nakon tog perioda otvara se mogućnost pristup tržištu rada EU.

Dalje, na nivou EU u sve većem obimu pažnja se posvećuje privremenim i cirkularnim migracijama". Viđene su kao moguće sredstvo koje bi se poboljšalo upravljanje migracijama, nadomestio kratkoročni nedostatak radne snage, zadovoljile novonastale potrebe tržišta rada i privrede uopšte, kao sredstvo za podršku razvoju u trećim zemljama, kao i u sprečavanju fenomena "odliva mozgova".

Privremene migracije odnose se na migracije u svrhu zapošljavanja (uključujući i sezonske poslove) kao i u svrhu studiranja i usavršavanja. Na nivou politika zemalja članica politike i mere koje se odnose na cirkularne i privremene migracije često u sebe uključuju i dimenziju koja se odnosi na politiku povratka. Takođe, iako postoje razlike u konceptu privremenih i cirkularnih migracija, vrlo često se njihovom regulisanju pristupa na jedinstven način, u okviru istih politika i sa ciljem dostizanja sličnih ciljeva.

DA za legalnu migraciju

Zaposeliti se u Nemačkoj

Regulativa u oblasti zapošljavanja državljanja trećih država, ne razlikuje se u velikoj meri od regulative koja je na snazi u drugim zemljama članicama. Državljanima trećih država podležu „testu tržišta rada“ neophodno je pribavljanje dozvola za boravak kao i radnih dozvola. Dokumentaciju potrebnu za pribavljanje dozvola državljani trećih država podnose u ambasadi ili konzularnom odeljenju Nemačke u svojoj zemlji. Dozvola boravka, može biti izdata pod uslovom da je lice koje je podnelo zahtev već dobilo konkretnu ponudu za posao.

Počev od 2005. godine, Nemačka pokušava da privuče visoko kvalifikovane radnike da se dosele u Nemačku. Viskokvalifikovani radnici lakše mogu da dobiju dozvolu za trajno nastanjenje. Pored univerzitetskih diploma i drugih odgovarajućih kvalifikacija, moraju imati konkretnu ponudu za posao i moraju pribaviti dozvolu Nemačke agencije za zapošljavanje. Članovi porodice, visoko kvalifikovanih radnika (koji imaju dozvolu) ako im se pridruže u Nemačkoj mogu dobiti dozvolu za rad.

Takođe, Nemačka spada u krug zemalja koja ima dugogodišnju praksu zaključivanja različitih bilateralnih ugovora sa trećim državama koji se tiču zapošljavanja. Shodno tome, ovi bilateralni ugovori radnicima državljanima trećih država daju legalan osnov za zapošljavanje u Nemačkoj. U pitanju su tri vrste sporazuma: sporazumi o angažovanju radne snage, Sporazum o gostujućim radnicima, i sporazumi o zapošljavanju sezonskih radnika.

Za zapošljavanje niskokvalifikovanih i nekvalifikovanih radnika od posebnog značaja su sporazumi o zapošljavanju sezonskih radnika⁹⁷ kojim se državljanima zemlje ugovornice pruža mogućnost sezonskog rada na poslovima u poljoprivredi, ugostiteljstvu, šumarstvu i zabavni parkovima. Takva vrsta sezonskog angažovanja radnika ograničena je na period do 6 meseci.

U pogledu integracije, bez obzira na svrhu boravka kod državljanima trećih država koji imaju legalan osnov za svoj boravak najveća poţnja posvećuje se njihovom savladavanju nemačkog jezika. Integracija je zadatak za koji svi nivoi vlasti, federalni, državni i lokalni imaju, odgovornost. Nacionalni plan integracije identifikovao je ključne oblasti delovanja za podršku integraciji, kao što su poboljšanje pristupa tržištu rada, stvaranje jednakih mogućnosti i podsticanje korišćenja prava propisanih u zakonodavstvu Nemačke od početka boravka u Nemačkoj.

DA za legalnu migraciju

Državljanima Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Bivše jugoslovenske Republike Makedonije, Crne Gore i Srbije gotovo da nemaju nikakve šanse da im u Nemačkoj bude odobren izbeglički azil s obzirom da dolaze iz sigurnih zemalja porekla. Svi koji ulaze u Nemačku sa ciljem da podnesu zahtev za azil, pa onda čekaju da im zahtev bude odbijen, moraju računati sa zabranom ponovnog ulaska na teritoriju kako Savezne Republike Nemačke tako i celog Šengenskog prostora, i to na duži period. Pored toga, pretila im opasnost da budu prinudno vraćeni!

Odredbe koje su stupile na snagu 01. januara 2016. godine olakšale su državljanima Balkana, pa i Srbiji, zasnivanje radnog odnosa.

Ukoliko želite da podnesete zahtev za vizu u cilju zasnivanja radnog odnosa u Nemačkoj, morate da vodite računa o sledećim koracima:

- Potreban Vam je ugovor o stručnom obrazovanju ili o radu za radno mesto u Nemačkoj.
- Vaš budući poslodavac je dužan da kod Savezne agencije za zapošljavanje u Nemačkoj pribavi radnu dozvolu za Vas. Tamo se utvrđuje:
 - da nema državljanina Nemačke niti EU koji su dovoljno kvalifikovani za to slobodno radno mesto;
 - da su uslovi rada u skladu sa radnim uslovima koji važe za nemačke državljane, naročito u odnosu na mesečnu zaradu koja po visini mora da bude identična sa platom koju zarađuje nemački državljanin za isti posao.
- Tek nakon što je Vaš poslodavac bude rešio ova pitanja u neposrednoj komunikaciji sa nadležnim organima u Nemačkoj te prosledio Vama svu tu dokumentaciju, možete se obratiti Ambasadi Nemačke u Beogradu i podneti zahtev za izdavanje vize radi zasnivanja radnog odnosa. Dakle, neophodno je da prethodno završite svu proceduru i tek onda da se obratite Ambasadi!

Detaljnije informacije naći ćete na internet prezentaciji Ambasade.

Ukoliko ste već jednom boravili u Nemačkoj i studirali ili radili tamo ili ukoliko ste već jednom podneli zahtev za azil u Nemačkoj, obavezni ste da o tome obavestite Vašeg budućeg poslodavca. U tom slučaju poslodavac je dužan da pribavi preliminaru saglasnost službe za strance.

DA za legalnu migraciju

Nemojte prećutati ni jedan boravak u Nemačkoj! U suprotnom će nadležne službe odbiti Vaš zahtev za vizu, jer će tokom obrade zahteva utvrditi svaki Vaš boravak u Nemačkoj!

Ukoliko ste ranije, kao tražilac azila ili na osnovu privremenog odobrenja boravka, tzv. **duldung**-a, primali novčanu ili materijalnu socijalnu pomoć, moći ćete tek po isteku 24 meseca nakon Vašeg izlaska iz Nemačke da dobijete radnu dozvolu.

Ukoliko ste između 1. januara 2015. i 24. oktobra 2015. godine podneli zahtev za azil u Nemačkoj i još uvek boravite u Nemačkoj, možete se pozvati na ove odredbe jedino ako odmah po objavljivanju ovih novih odredbi napustite Nemačku. Neophodno je da povučete zahtev za azil.

U potrazi za radnim mestom možete se obratiti:

- Centralnoj agenciji za posredovanje u pronalaženju zaposlenja (ZAV) – telefon: ++49 228 713 13 13.
- Onlajn- berzi za slobodna radna mesta koju provodi Savezna agencija za rad: **www.jobboerse.arbeitsagentur.de**.
- Više informacija na Vašem jeziku možete da nađete na sajtu nemačkog Saveznog ministarstva za rad i socijalna pitanja:
- **<http://www.bmas.de/DE/Presse/Meldungen/2015/arbeiten-in-deutschland>**.

Novi legalni putevi do posla u Nemačkoj – ali ne putem traženja azila!



DA za legalnu migraciju

Posao u Švedskoj

Regulativa kojom se uređuje zapošljavanje kao osnov za boravak, izmenjena je 2008.godine i njome je pristup švedskom tržištu rada za državljane trećih država značajno pojednostavljen. Izmene Zakona o strancima išle su u pravcu stvaranja otvorenijeg i fleksibilnijeg sistema za radne imigrante. Tokom prvih pet meseci u 2009.godini, od ukupnog broja podnetih aplikacija za dobijanje radnih dozvola u 89% slučajeva doneta je pozitivna odluka. Ne postoji regulativa koja se isključivo i specifično odnosi na zapošljavanje državljana trećih država.

Lista potreba tržišta rada u Švedskoj objavljuje se dva puta godišnje. To je zvanični spisak sastavljen na osnovu statistike kojom se predviđaju buduće potrebe za radnom snagom u odnosu na očekivani broj diplomaca i broj lica koja će se penzionisati. Spisak profesija za koji postoji manjak radne snage je raznorodan i pruža mogućnost zapošljavanja i visokokvalifikovanih i niskokvalifikovanih. Primera radi na spisku se pored lekara, stomatologa, IT inženjera, geometara, traže i kuvari, poslastičari, limari, krojači, kovači i itd⁶⁵. Lica čija je profesija na listi imaju znatno veće šanse za pronalaženje posla mogu podneti zahtev za rad i boravišnu dozvolu iz Švedske bez povratka u zemlju porekla, što je izuzetak u odnosu na uobičajenu praksu. Osnovno pravilo je da lica koja žele da rade u Švedskoj, moraju da se prijave za boravišnu i radnu dozvolu u zemlji porekla ili u drugoj zemlji izvan Švedske u kojoj borave⁶⁶. Radna i boravišna dozvola predstavljaju dva različita dokumenta. Ukoliko radno angažovanje u Švedskoj traje duže od tri meseca neophodno je prijaviti se za dobijanje dozvole boravka. Obavljanje sezonskih poslova ograničeno je na period od tri meseca. U Švedskoj ne postoje specijalizovani programi mera usmereni na integraciju i usavršavanje državljanja trećih država koji su došli u svrhu zapošljavanja, osim kod onih zanimanja koja su označena kao „zanimanja za koja je potrebna akreditacija“⁶⁷, za koje je neophodno znanje švedskog jezika.



DA za legalnu migraciju

Rad u Austriji

Licima koja nisu državljani Evropske unije potrebna je radna i boravišna dozvola za obavljanje svih vrsta zaposlenja, uključujući i rad kao au-pair pomoć u kući.

Zahtev za izdavanje radne dozvole podnosi budući poslodavac u Austriji **pre dolaska** kandidata u zemlju (takozvana „Einzelsicherungsbescheinigung“).

Radna dozvola ne izdaje se za vreme poseta i turistički boravaka u Austriji.

Zakon o zapošljavanju stranaca detaljno reguliše preduslove i postupak za dobijanje radne dozvole (odn. Einzelsicherungsbescheinigung), koja je stranom državljaninu potrebna kako bi imao pravo da radi u Austriji. Radnu dozvolu izdaje isključivo Služba zapošljavanja Austrije (AMS). Zahtev za njeno izdavanje podnosi poslodavac u Austriji.

Po dobijanju radne dozvole potrebno je (u zavisnosti od perioda važenja dozvole) podneti zahtev za izdavanje boravišne dozvole ili vize za Austriju. Dobijanjem radne dozvole ne stiče se automatski pravo na boravak u Austriji!

Linkovi:

<http://www.ams.at/service-unternehmen/auslaenderinnen>

www.migration.gv.at

www.help.gv.at



DA za legalnu migraciju

Rad u Italiji

U pogledu zapošljavanja građana iz drugih država, Italija uglavnom otvara svoja vrata za sezonske poslove, dok su tražena deficitarna zanimanja rezervisana za medicinske radnike i kuvare.

Osobe koje žele da rade u Italiji, a ne dolaze iz zemalja Evropske unije moraju da se upoznaju sa procedurama i uslovima koje su neophodne za takav angažman. Kao i u drugim slučajevima, režimi za radne dozvole su podložni promenama, te je najbolje raspitatit se u relevantnim institucijama, kao što je ambasada Italije:

http://www.ambbelgrado.esteri.it/ambasciata_belgrado/it/

Saveti i preporuke poznanika i drugih osoba koje imaju iskustva u radu u ovoj zemlji uvek su dobrodošli.

Mogućnosti za dobijanje posla u Italiji zavise od više različitih faktora, kao što su nacionalnost i kvalifikacije kandidata, kao i lokacija na kojoj bi radili i dužina njihovog boravka. U velikim gradovima postoji vrlo raznovrstan spektar poslova za osobe koje vladaju engleskim jezikom, a preporučljivo je i od koristi da kandidat govori italijanski. Preporučljivo je da dobro sročena biografija bude napisana na italijanskom jeziku.

Strani državljani koji ne dolaze iz zemalja članica Evropske unije ne mogu da rade u Italiji bez posedovanja dozvole za rad. Potrebno je izvesno vreme da se ova dozvola izda. Građani koji dolaze iz zemalja Evropske unije mogu da rade samo uz obavezan lični i identifikacioni broj, kao i građani Italije.

Radnici van prostora Evropske unije moraju da se legalizuju kod svojih italijanskih poslodavaca, a ova procedura važi za sva radna mesta, bez obzira na nivo kvalifikacija. Poslodavci su dužni da plaćaju doprinose za zdravstveno i penziono osiguranje i stoga nisu raspoložene i primanje radnika bez pravnih papira. Nešto više informacija o potrebnoj dokumentaciji i uslovima za dobijanje radne dozvole moguće je pronaći na:

<http://www.migrantservicecentres.org/index.php?page=1>.



DA za legalnu migraciju

Rad u Francuskoj

Sa izuzetkom državljana onih zemalja koji ne podležu radnim dozvolama (zemlje EU, CEU) ili za delatnosti za koje nisu potrebna radna dozvola, svi stranci koji želi da rade u Francuskoj moraju da imaju ugovor o radu i radnu dozvolu ili dozvolu za stažiranje ili dozvolu za rad za radnike koju su na privremenom radu u Francuskoj, overenu od strane teritorijalne Direkcije za rad i zapošljavanje Francuske (DIRECCTE=Direction régionale des entreprises, de la concurrence, de la consommation, du travail et de l'emploi).

Poslodavac u Francuskoj podnosi zahtev navedenoj direkciji DIRECCTE:

<http://www.travail-emploi-sante.gouv.fr/informations-pratiques,89/adresses-utiles,167/directe-et-unites-territoriales,171>

Za ugovore o radu **do 3 meseca**, poslodavac u Francuskoj šalje direktno radniku ili sezoncu radnu dozvolu koja je overena u direkciji DIRECCTE. Radnici i sezonci koji imaju srpski ili crnogorski biometrijski pasoš ne podnose zahtev za vizu za kratak boravak do 90 dana, ali moraju da imaju ugovor o radu prilikom ulaska u Francusku.

Za ugovor o radu koji traju više **od 3 meseca**, posreduje Kancelarija za Imigracije i Integracije u Francuskoj koja po okončanju procedure između poslodavca i Direkcije za rad (OFII=Office Français de l'Immigration et de l'Intégration) šalje odobrenu radnu dozvolu u Francusku ambasadu.



DA za legalnu migraciju

Ambasada, odmah po prijemu dozvole za rad, poziva navedenog radnika na kojeg se radna dozvola odnosi pismenim putem kako bi on podneo zahtev za radnu vizu. Za to su mu potrebna sledeća dokumenta:

- 2 obrasca za vizu za dugi boravak
- jedna kopija celog pasoša
- 2 fotografije novijeg datuma
- opširan Curriculum Vitae i dokumenta vezana za kvalifikaciju i radno iskustvo radnika
- kopija ugovora o radu koji treba da bude u skladu sa zakonom ili kolektivnim ugovorom i koji je potpisan od strane poslodavca i zaposlenog
- originali diploma i njihov prevod na francuski jezik, overen kod sudskog tumača.

Više informacija možete pronaći na sajtu Ureda za Imigracije i Integracije :
[www.ofii.fr /venir en France/venir en France/ recruter un travailleur étranger](http://www.ofii.fr/venir-en-France/venir-en-France/recruter-un-travailleur-etranger)



Radnici čiji se ugovori ne overavaju u direkciji DIRECCTE:

- oni koji obavljaju komercijalne, industrijske i zanatske delatnosti (npr, za upravu filijale ili predstavništvo strane firme u Francuskoj)
- oni koji obavljaju profesionalne delatnosti koja ne zahtevaju autorizaciju za rad.

Spisak dokumenata koji se traže za radnike koji ne idu preko direkcije DIRECCTE i uslove koji za njih važe možete dobiti ako se obratite mejlom na adresu:

visas.belgrade-amba@diplomatie.gouv.fr

ILI opcija broj 3 – Ostati u Srbiji

Kako su se stekle vrlo jasne, međunarodne obaveze za Republiku Srbiju, javila se i potreba da se organizaciono, kadrovski i materijalno sistemski urede aktivnosti za rešavanje višestrukih problema povratnika, tako da Strategija sa predlogom mera predstavlja dokument koji na sistematičan način započinje proces njihovog rešavanja.

Na osnovu do sada usvojenih dokumenata kao i drugih raspoloživih informacija u vezi s povratkom, utvrđeni su prioriteti za nekoliko oblasti: izdavanje ličnih dokumenata, rešavanje pitanja smeštaja, stvaranje mogućnosti za zapošljavanje i omogućavanje dostupnosti drugih prava, kao što su pravo na zdravstvenu zaštitu, obrazovanje, socijalnu i porodično-pravnu zaštitu, itd.

Posebno se ukazuje na činjenicu da se pitanje povratka Roma, koji čine dominantan broj povratnika, u procesu budućeg sprovođenja ove strategije, ne može razmatrati odvojeno od rešavanja njihovog ukupnog položaja u Republici Srbiji. Da bi se Strategija reintegracije povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji (u daljem tekstu: Strategija) sprovodila, ona mora biti usklađena s drugim relevantnim strategijama i dokumentima, pre svega, sa Strategijom za smanjenje siromaštva kao i sa usvojenim Nacionalnim akcionim planovima. U skladu sa tim, Strategijom se predlažu mere i aktivnosti, čijom će se realizacijom sistemski i organizaciono stvoriti uslovi za njihovo urgentno zbrinjavanje i održivu integraciju.

Budući da veliki broj povratnika čine Romi, socijalni i kulturni aspekt integracije može predstavljati veliki problem. Rešavanje problema s kojima se suočavaju povratnici može biti efikasno samo ako se ovi problemi sveobuhvatno sagledavaju, uključujući i opšte okruženje u koje se povratnici integrišu. Iskustva stečena u drugim procesima integracije migranata na našim prostorima, kao što su interno raseljena lica i izbeglice, neprocenjiva su prilikom planiranja delotvornih mera za rešavanje problema povratnika. Imajući u vidu iskustvo sa izbeglicama u Republici Srbiji, probleme povratnika trebalo bi identifikovati, a eventualne projekte pomoći povratnicima potrebno je integrisati u programe pomoći celokupnoj zajednici.

POSTOJEĆE STANJE I MOGUĆNOSTI ZA REINTEGRACIJU POV RATNIKA U DRUŠTVENO OKRUŽENJE

Pod aktivnom integracijom povratnika podrazumeva se delotvorna politika države, čiji je cilj da se povratnici integrišu na efikasan, efektivan, održiv i dalekosežan način u društvo, uz puno uživanje njihovih prava, i aktivne uključenosti samih povratnika u proces razrade i implementacije strategija, programa i mera putem kojih će se ta integracija omogućiti, kao i osnaživanje sopstvenih kapaciteta tokom ovog procesa.

Vlada Republike Srbije pruža veliku podršku i pomoć za sve povratnike po Sporazumu o readmisiji kako bi se štp lakše i brže uklopili u sredinu i započeli normalan život.

Za sve one koji su se vratili prvo je potrebno sistemski urediti pravni status povratnika kako bi se obezbedila sredstva za ostvarivanje njihovih prava, a posebno u periodu dok ne poseduju osnovna lična dokumenta koja im omogućavaju da se uključe u postojeći sistem Republike Srbije.

Romi u procesu povratka

Romi predstavljaju grupu izloženu posebnom riziku u procesu povratka, s obzirom na to da pripadaju marginalizovanoj i socijalno ugroženoj grupi.

Hronično siromaštvo, poseban kulturni i društveni model, visoka stopa nezaposlenosti, stereotipi i diskriminacija, nizak nivo obrazovanja i alarmantno stanje u zdravstvenoj zaštiti su vidljivi problemi kod domicilnog romskog stanovništva koje će se bez planske i adekvatne reakcije preslikati i na Rome povratnike.

Romska nacionalna manjina posebno je ugrožena i što se stanovanja tiče, a prelazak iz uslovnih stanova ili centara za prihvrat u nehi gijenska romska naselja predstavlja dodatnu traumu. Problem ličnih dokumenata je problem koji se veže za više generacija u okviru ove populacije.

Nizak nivo obrazovanja otežava mogućnost zapošljavanja, a lica koja su u međuvremenu stekla obrazovanja imaju problem pribavljanja ovih dokumenata i njihove nostrifikacije. Glavni problem njihovom pristupu obrazovanju predstavlja i nepoznavanje ili slabo poznavanje srpskog jezika i ćirilickog pisma.

POSTOJEĆE STANJE I MOGUĆNOSTI ZA REINTEGRACIJU POVRATNIKA U DRUŠTVENO OKRUŽENJE

Mnogi Romi jedini izvor zarade nalaze u sivoj ekonomiji te samim tim ne postoji mogućnost zaštite njihovih prava vezanih za zaposlenje, socijalnu i zdravstvenu zaštitu kao i druga prava iz radnog odnosa.

Međutim, uzimajući u obzir da Romi predstavljaju naročito osetljivu grupu, u članu 22. stav 1. tačka 11. Zakona o zdravstvenom osiguranju, propisano je da se osiguranim licima, u smislu tog zakona, smatraju i lica romske nacionalnosti koja zbog tradicionalnog načina života nemaju stalno prebivalište, odnosno boravište u Republici, a nisu obavezno osigurana u smislu člana 17. tog zakona.

Za ova lica i članove njihovih porodica obezbeđuje se zdravstvena zaštita, u istom obimu, sadržaju i pod istim uslovima kao i za sva druga osigurana lica u Republici Srbiji.

Osnovni identifikacioni dokument koji povratnik poseduje u procesu readmisije je putni list.

Putni list je putna isprava koja se izdaje licu koje se zateklo u inostranstvu bez putne isprave od strane diplomatsko-konzularnog predstavništva. Putni list je privremena putna isprava koja služi za sprovođenje postupka vraćanja i prihvatanja lica u postupku readmisije. Putni list se izdaje sa rokom važenja koji je potreban za povratak u Republiku Srbiju a najduže do 60 dana, odnosno, kada se radi o izdavanju putnog lista po Sporazumu o readmisiji, putni list koji se izdaje licu za vraćanje u Republiku Srbiju izdaje se sa rokom važnosti od najmanje 3 meseca.

Putni list je često i jedini identifikacioni dokument koji lice poseduje dok ne pribavi druga dokumenta i on ima snagu javne isprave, koristi se u postupcima pred državnim organima, kao i prilikom ostvarivanja određenih prava iz oblasti socijalne i zdravstvene zaštite.

Mada su ovde izneseni osnovni problemi, postoji još niz slučajeva iz prakse koji pokazuju da je pitanje registracije i ličnih dokumenata suštinski kamen spoticanja u nastojanjima da povratnici započnu uspešan proces reintegracije

POSTOJEĆE STANJE I MOGUĆNOSTI ZA REINTEGRACIJU POVRATNIKA U DRUŠTVENO OKRUŽENJE

Postoje službe koje će Vam pružiti osnovne informacije o pravima i mogućnostima za Vas i Vašu porodicu:

Komesarijat za izbeglice Republike Srbije

Narodnih heroja 4, Beograd,

Tel: +381 11 285-78-90 (centrala), faks: 11 312-95-85

Readmisija:

Tel: +381 11 285-75-72, faks: 11 260-29-55;

08:30-16:30

OBRATITE SE POVERENIKU ZA IZBEGLICE /SAVETU ZA MIGRACIJE

Poverenici za izbeglice i Saveti za migracije su osnovna veza između Vas i Komesarijata za izbeglice, koji će sa ostalim institucijama i službama raditi na ostvarivanju Vaših prava. Neophodno je da se za pomoć obratite Povereništvu za izbeglice/Savetu za migracije čije se prostorije nalaze u zgradi opštine. Neophodno je da budete evidentirani u Povereništvu, odnosno Savetu za migracije i budete u stalnom kontaktu sa ovim službama kako biste bili pravovremeno informisani o programima podrške i pomoći za povratnike po osnovu Sporazuma o readmisiji.

Povereništva za izbeglice / Saveti za migracije pružiće Vam:

- informacije o službama i organizacijama koje Vam mogu pružiti pomoć,
- savet i ugiće kod nadležnih lokalnih službi za rešavanje
- Vaših problema i ostvarivanje Vaših osnovnih prava,
- pomoć za pisanje zahteva, molbi, dopisa i prosleđivanje istih nadležnim institucijama i službama.

OBRATITE SE CENTRU ZA SOCIJALNI RAD

Kako može Centar za socijalni rad da vam pomogne?

- savetodavni rad i posredovanje,
- besplatna karta do mesta prebivališta u jednom pravcu u gradskim centrima za socijalni rad,
- narodne kuhinje obezbeđuju jedan dnevni obrok za ugroženo stanovništvo gde postoje, jednokratna novčana pomoć
- samo u centru za socijalni rad u opštini u kojoj imate prebivalište,
- privremeni smeštaj - centar za socijalni rad donosi rešenje o smeštaju lica u prihvatilište koje može trajati do isteka važenja putnog lista.

OSTVARITE ZDRAVSTVENU ZAŠTITU

Projekat:

Informisanost povratnika po sporazumu o readmisiji o negativnim posledicama zloupotrebe bezviznog režima

je finansijski podržan od
Komesarijata za izbeglice i migracije Republike Srbije

